

Lausunto 13.3.2026

SAAJA:

Ikaalisten kaupunki, Kaupunginhallitus
Kolmen airon katu 3, 39500 Ikaalinen.
kanslia.teknisetpalvelut@ikaalinen.fi

ASIA: Lausunto Tevaniemen tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnokseen

LAUSUNNON ANTAJA:

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry
Pyhäjärvenkatu 5 B, 2 krs, 33200 TAMPERE
pirkanmaa@sll.fi

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri kiittää mahdollisuudesta esittää seuraavan lausunnon viitaten nähtävillä olevaan Tevaniemen tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnokseen.

Johdanto

Tevaniemen Wind Oy suunnittelee Ikaalisten Tevaniemeen yhdeksän tuulivoimalan kokonaisuutta, jonka voimaloiden enimmäiskorkeus on 280 metriä ja kokonaisteho enintään 90 MW. Kaavaa laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jota voidaan käyttää suoraan rakennuslupan perusteena. Hankkeella on taustallaan ympäristövaikutusten arviointimenettely, jonka selvityksiä on osin hyödynnetty kaavoituksen pohjana. Korkein hallinto-oikeus kumosi aiemman hyväksymispäätöksen menettelyvirheen vuoksi, mutta ratkaisu ei koskenut kaavan sisältöä. Kaavoitus on tämän vuoksi aloitettu uudelleen, ja kaavaselostus on päivitetty muun muassa maakuntakaavan ajantasaisen tilanteen ja lähialueen muiden hankkeiden osalta.

Puutteelliset luontoselvitykset

Kaavaluonnos on asetettu uudelleen nähtäville, vaikka sen pohjana olevia luontoselvityksiä ei ole täydennetty, ja niissä on edelleen selviä puutteita. Tämän vuoksi osallisten on mahdotonta arvioida hankkeen luontovaikutuksia kattavasti ja luotettavasti. Kaavaluonnosta ei tule hyväksyä ennen kuin kaikki luontovaikutukset on arvioitu asianmukaisesti ja tarvittavien selvitysten tulokset ovat julkisesti nähtävillä.

Hankealueella on tehty havaintoja maakotkasta. Maakotka on luonnonsuojelulain erityisesti suojeltava ja rauhoitettu laji sekä EU:n lintudirektiivin liitteen I laji, jonka elinympäristöksi soveltuvat laajat erämaiset alueet. Tuulivoimalat aiheuttavat maakotkalle merkittävän törmäysriskin, minkä vuoksi lajin esiintymistä hankealueella on kartoitettava huomattavasti nykyistä perusteellisemmin ennen kaavan hyväksymistä. Koska maakotka on sensitiivinen laji, sen tarkkoja pesäpaikkoja ei tule esittää julkisesti. Hankkeen vaikutusten arvioimiseksi tulee kuitenkin esittää riittävän tarkat ja luotettavat selvitykset, jotta osalliset voivat muodostaa kokonais kuvan lajin esiintymisestä ja siihen kohdistuvista riskeistä.

Alueella esiintyy myös liito-orava, joka on vaarantunut ja EU:n luontodirektiivin liitteen IV laji. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on ehdottomasti kielletty. Hankealueelta on todettu liito-oravan jätöksiä kahdessa paikassa, jotka ovat lähellä suunniteltuja voimaloita 8 ja 9. Näiden voimaloiden paikkoja tulisi arvioida uudelleen.

Hankkeelle luontoselvityksiä tekevä Sitowise suorittaa liito-oravakartoitukset keväällä 2026. Selvitysten tulosten tulee kuitenkin olla osallisten nähtävillä ennen kuin kaavaa voidaan edistää tai hyväksyä. Vasta riittävien ja ajantasaisien selvitysten perusteella voidaan arvioida hankkeen vaikutukset uhanalaisiin lajeihin sekä luontoarvoihin kokonaisuutena.

Yhteisvaikutusten arvioinnin tarve ja ajantasaisuus

Kaavan laatijat ovat esittäneet, ettei Horhalanperän ja Luikesneva–Susinevan yhteisvaikutuksia voida arvioida, koska hankkeet ovat alkuvaiheessa eikä niiden voimalasijoittelua tai YVA-selostuksia ole julkaistu. Tilanne on kuitenkin merkittävästi muuttunut siitä, kun Tevaniemen kaavoitusprosessi alun perin käynnistettiin. Tevaniemen alueen itäpuolella ovat tällä hetkellä yhtä aikaa vireillä Luikesnevan–Susinevan tuulivoimahankkeen yleiskaava sekä Horhalanperän yleiskaava, jotka yhdessä ulottuvat aina Seitsemisen kansallispuiston rajalle. Näiden kolmen hankkeen yhteenlaskettu voimalamäärä on 66 yksikköä. Aluekokonaisuus on voimassa olevan Elonkierto ja Energia -vaihemaakuntakaavan vastainen, minkä vuoksi koko hankekokonaisuus edellyttäisi maakuntakaavan tarkistamista sekä luontoselvitysten täydentämistä myös Tevaniemen osalta. Myös ELY-keskuksen (nyk. elinvoimakeskus) vastineessa huomautetaan yhteisvaikutusten selvittämisen tarpeesta.

Yhteisvaikutusten arvioinnin näkökulmasta on perusteltua edellyttää, että kaikki kolme toisiinsa kytkeytyvää tuulivoimalayleiskaavaa yhdistetään yhdeksi kokonaisuudeksi. Nykyinen tilanne ei täytä alueidenkäyttölain ekologisen kestävyys vaatimusta eikä ole lain mukainen. Myöskään alueidenkäyttölain (AKL) edellyttämä selvitysten riittävyys ei toteudu, koska hankekokonaisuus on voimassa olevan maakuntakaavan vastainen.

Suomen ympäristökeskuksen mukaan tuulivoimarakentamisen luontovaikutukset eivät rajoitu yksittäisten hankkeiden vaikutusalueisiin, vaan ne kasautuvat ja kumuloituvat erityisesti maankäytön muutosten seurauksena. Vaikutusten kasautuminen liittyy ennen kaikkea siihen, että tuulivoimaloiden perustukset, huoltotiestö ja muu infrastruktuuri muuttavat elinympäristöjä pysyvästi ja pirstovat niitä yhä pienemmiksi kokonaisuuksiksi. Tämä pirstoutuminen heikentää ekologista kytkeytyvyyttä ja lajien liikkumismahdollisuuksia, mikä pitkällä aikavälillä lisää luontokadon riskiä. SYKEN analyysien mukaan tuulivoiman rakentamisen vaikutukset ovat pieniä suhteessa moniin muihin maankäyttömuotoihin, mutta kasautuessaan useat hankkeet voivat yhdessä muodostaa merkittävän ekologisen paineen, jos sijoittelua ei suunnitella kokonaisuutena.

Lyhytaikaiset luontovaikutukset näkyvät erityisesti rakentamisen aikana, jolloin melu, häiriö ja maanmuokkaus voivat aiheuttaa lajien väliaikaista väistymistä ja paikallisia muutoksia esimerkiksi hydrologiassa. Pidemmän aikavälin vaikutukset ovat pysyvämpiä ja syntyvät pääasiassa elinympäristöjen menetyksestä, lajien käyttäytymisen muutoksista, elinpiirien kapenemisesta ja ekologisten käytävien heikentymisestä. Syke painottaa, että juuri nämä pitkäaikaiset muutokset voivat muodostua merkittäviksi, jos useita tuulivoimahankkeita sijoittuu lähellekään ja muodostaa laajan yhtenäisen infrastruktuurivöhykkeen. Tämän vuoksi vaikutuksia tulee tarkastella aina myös hankkeiden yhteisvaikutusten näkökulmasta.

Syken webinaarit. (11.2.2025). Maatuulivoiman ja aurinkovoiman luontovaikutukset - Hiilineutraali-webinaari 11.2.2025
[Maatuulivoiman ja aurinkovoiman luontovaikutukset - Hiilineutraali-webinaari 11.2.2025](#)

Suomen uusiutuvat ry & One Planet: Selvitys Suomen tuuli- ja aurinkovoiman luontovaikutuksista – analyysi tuulivoimarakentamisen kasautuvista vaikutuksista, maankäytön muutoksista ja luontokadon riskeistä. [Suomen tuuli- ja aurinkovoiman luontovaikutukset - Suomen uusiutuvat ry](#)

Ekologinen kytkeytyneisyys ja EU:n biodiversiteettitavoitteet

Kaavaselostuksen mukaan Tevaniemen kaava alue ei sijoitu Pirkanmaan ekologisen verkoston ydinvyöhykkeille. Tämä yksittäishavainto ei kuitenkaan riitä turvaamaan alueellista kytkeytyneisyyttä, jos useampi naapurihanke sijoittuu lähelle toisiaan ja synnyttää käytännössä yhtenäisen rakennettujen elementtien vyöhykkeen. Maakuntatasolla on vahvistettu, että ekologinen verkosto muodostuu ydinalueista ja niitä yhdistävistä ekologisista yhteyksistä, ja että yhteyksien jatkuvuus ja askelkivet ovat erityisen tärkeitä kasvupaineen alla olevilla seuduilla. Siksi kytkeytyneisyyttä on tarkasteltava aluerajat ylittävänä kokonaisuutena, ei yksittäisen hankkeen rajauksella.

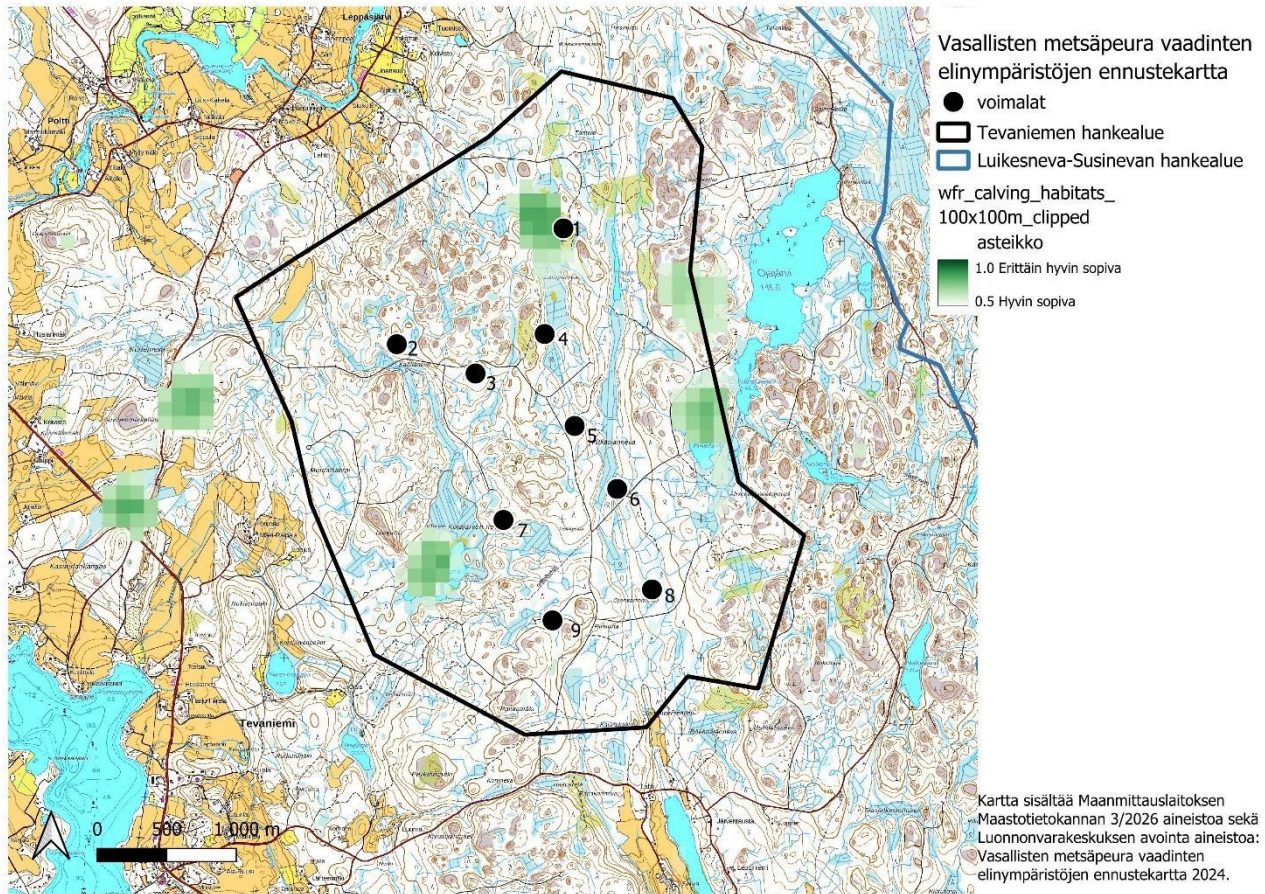
Kappaleen ekologinen kytkeytyneisyys ja EU:n biodiversiteetti tavoitteet lähde:
Pirkanmaan liitto, Ekologinen verkosto – Pirkanmaan maakuntakaava 2040
<https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/ekologinenverkosto>

Maisemavaikutukset ja koettu häiritsevyys

Tevaniemen voimaloiden näkyvyys on mallinnettu 280 metrin kokonaiskorkeudella, ja näkyvyys korostuu erityisesti Kyrösjärven selillä ja avarilla ranta- sekä peltoalueilla. Kun lähialueelle rakentuu samaan horisonttiin useita voimalakenttiä, koettu maisemallinen muutos vahvistuu ja kauempaa tarkasteltuna näkyvien voimaloiden lukumäärä kasvaa, vaikka yksittäisen voimalan hallitsevuus samalla pienenee. Tämä tarkoittaa, että kokemus ”tuulivoimavyöhykkeestä” voi syntyä etäälläkin hankkeesta ja etenkin yöaikaan lentoestevalojen vuoksi. Yhteisvaikutusten arviointi tulee siksi päivittää niin, että Horhalanperän ja Luikesneva–Susinevan sijoittelu ja valaisumäärittelyt ovat mukana samoissa näkymä- ja valomallinnuksissa.

Metsäpeuran potentiaaliset vasomisalueet

Sitowise sanoo osallistumis- ja arviointisuunnitelma vastineessaan, että hankealue ei ole metsäpeuran levinneisyysaluetta, vaan se alue sijoittuu Seitsemisen kansallispuistoon ja sen välittömään läheisyyteen. Tiedossa kuitenkin on, että Seitsemisen kansallispuistoon palautusistetut metsäpeurat ovat leviämässä länteen ja Luonnonvarakeskuksen tuottaman vasallisten metsäpeura vaadinten elinympäristöjen ennustekartan mukaan myös Tevaniemen hankealueella on erittäin potentiaalisia elinympäristöjä. Varsinkin voimala 1 sijoittuu erittäin hyvin sopivalle alueelle (kuva 1). Hanketta tulee siksi arvioida myös metsäpeuran liikkumisen ja leviämisen suhteen.

kuva 1. Vasallisten metsäpeura vaadinten elinympäristöjen ennustekartta.

Lopuksi

Kaava on asetettu uudelleen nähtäville ilman, että hankkeen keskeisiä luontoselvityksiä olisi täydennetty tai päivitetty. Tämä menettely kaventaa osallisten tosiasiallisia mahdollisuuksia arvioida hankkeen vaikutuksia ja antaa niistä informoitu lausunto. Tilannetta vaikeuttaa entisestään se, että yhteisvaikutusten arviointi on jätetty tekemättä, vaikka hankekokonaisuuden laajuus ja voimassa olevan maakuntakaavan vastaisuus edellyttäisivät perusteellisempia selvityksiä ennen kaavaprosessin jatkamista. Kaavaratkaisun pohjana olevien tietojen tulee olla ajantasaisia, riittäviä ja avoimesti saatavilla, jotta osallistumisoikeus toteutuu lain edellyttämällä tavalla. Kaavoitusta ei tule viedä eteenpäin ennen kuin kaikki puutteelliset selvitykset on laadittu loppuun ja niiden tulokset asetettu osallisten nähtäville.

Pirkanmaalla 13.3.2026

Antti Virnes
puheenjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry.

Sari Hämäläinen
järjestösihteeri
Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry.